

JOHN: III: 3. Voorwaer, voorwaer Leygelik W, teny iemant
wederom geboren worde, hi kan het Koningryk Gort niet sien.

- Wij wenschen ons volledy te worden
- a. met ~~al~~ leere der wedergeboorte.
 - b. met de kenmerken der wedergeboorte.
 - c. Eytelyc aentworenen hoe ~~er~~ ^{er} in het gesicht deres waerheid hebben te ^{verkeeren}.

Mit een ^{kracht} ernstig bevestigings woord leert Jhesus den Joden een leere en dat
alles mensch eene nieuwe geboorte te behoeven: niets minder dan een
nieuwe schepping: dese uitdrukking minder te maken zou Jherusien den
woord leggen: dat Nicodemus tevens verbetering moest zoeken, doch ~~geen~~ Jod
noch heide, kent sich hier over verwonder. Eene opvatting was dan ook
niet minder dan een vieren aen rijn te change, en alleen waachte
Jherusien die opvatting het ~~stapfelijk~~ - indien het minder dan eene
nieuwe schepping, eene waachtige geboorte van niet en aen welen
Zynd leven beteekende. Twee kerke de gemensche leer des bijbels ontsien
en het Christendom in der helpe fundamenteen gescheppen. - De man
die dood is in zonden en misdaden behoeft een nieuw leven: ten
nyantscheit moet worden vervangen door lifde, in het Koningryk
godt kan niet minder dan een vieren scheppel leven en sich
bewegen: Zonder dit, Kan hi al warden de porten des hemels ontsloten
kan hi ook daer geen hemel sien of vriend of smullen: slechts onze
nien gelde kerke kan hi vrienden... Alwerd de zonden gereytraas
dij, Zonder door het antvangen eene nieuwe naties, verlost te
worden van de heerscheppij der kerke, toe is de zaligheid ondenkbaer:
want kerke is het zand der allende, hi ten onbekwaam blykt
voor hemelgenot: een heilige naties behoeft neen onden hemel
te kunnen smullen.

wedergeboorte en bekeering quam toe ree hand van hand en
Zynat scheidelijk, toodat de in dex bybel ze vaak te gelyk met een
waan bewyft: wedergeboorte is echter dae de mededeeling is van ges
telijk leven; bekeering is de afkeering van kerke tot god waarin
werk eene menschen zyn, door god daat toe bewrocht.

Derelpe kracht die het licht daer schynen uit de duisternis
neet ook schynen in onre herten om ons te geven het licht
der kennis op god. gelijk Jherus hiel een zyn' raogel, kan des erpal leert
dat dit werk der hervscheppij in de huishouding godt: bedeking toe

gekend wordt aan den 10.9. die bij de Schepping geloven wezels ook schij-
pende Kruisje op het diep der wateren. Tedij en and met worden ge-
boven wordt door water en geest hij Kan in het Koninkrijk geest ingaan.
Dat een mensche techt zelven met weder basen Kan, bragt het woord e
de zaak te duidelijk met hich om betogde te worden. T leven is alleen en
uitshutend de geest van god: Het geesteljk leven in den mensche gebleest
Lijde, ter Kan niet dan de almacht het ontkleken. - Zal een doodt
in Zich zelven het dierlijk leven terug doepen. Want ter min
Zal de mensche ook door Zich zelven terug traden in de geesteljk leven.
Wij weten de levende zijn weder gebove door het woord der waarsheid.
in dien zin is het woord het instrument in de hand van god geest
ter de welke kracht het woord nimmer die intwisting Kan hebben.
11) Vraek is het gevraagd hoe het woord het middel in de weder ge-
boorte is. - Het vermogen om het woord te Kunnen Zien en te
ontvangen is eene onnasadelijke Schepping door god geest: endaar
het woord het verstaig is der waarsheid het licht is uit god, welke
alleen alle zaligende zaak is door het geloof aan genomen moet worden,
ende hope op god baart; Zoo heeft dit woord alleen door de god:
er toed des geestes die in twed op het bereide hart bij het leeren of
hooren: In een vrijde zin weder geboorte geueren: ter ziet het
niet slechts op het werk god op de Ziel, maer ook op het effect
twelk dat veranderde gericht en gevelen der Ziel daer steld.
en dan is het matkelyk te verstaan hoe het woord die Konink
mededeelt en die nieuwe andere Werk laemheden afgevoelen en
heden te weg bragt. - Het woord alleen Kan nimmer het waar-
achtig geloof baren, maer alleen den wan den geest van god
Zijn kracht verheft aan het blinde Konink, dan wordt de keer-
lijke waarsheid in des Evangelies in des Zelfs god: licht openbaar en
wordt voor werpen van zaligend geloof. dan wordt door middel
van dat woord de Schoneid der heiligheid verstaan en de lijde
uitvlant: dan wordt de Zonde duidelijk gelyk te in het uit-
woord beschreven als hatejk of schuwelyk doodelijk en Zoo
wordt in het harte ware rouwe gebove: ter wordt ieder werk-
zaamheid warin het geesteljk leven bettaat, het harte door
god geest bevrucht Zijnde, door den 10 door middel van
het woord verwekt. - Wanneer de mensche ontdaan was van
blindheid en voel miskorming, dan Zou de waarsheid al-
tyd des Zelfs heilrijke intweden ut oefenen. -
Er wordt in de weder geboorte geen nieuwe Ziel of Ziel eigen-
Scheppen geschapen, de natuurlijke eigenschappen Zijn in den
val niet verloetig: de Zelve Zijn ontdaan van des Zelfs zedelijke
en geestelike heerlykheid: Zij Zijn met duisternis en onreidlij-
heid verdekt en door doangen geworden: in de weder geboorte
wordt ter op nieuw ceingedaan met ware Konink en
heiligheid leefde. -
Deze schepping is geen weking die men voelen of antwaren Kan,

alleen Kun men ze met Ken uit het geene in de ziel
uitweest t.w. de werkezaamheid en geneegenheid. -

De uitweesting is de aanvankelijke oplichting van God's beel,
of geestelyke Kennis en ware heilichheid. - het openbaar worden
eener heilige natuur of liefde tot heilichheid is de openbaar wording der
wedergeboorte.

Sommigen elc groetheid des leuens in aanneming nemende meenen
dat die groetheid in Klare bewustheid bestaat, vandaer bij vele
Christenen bange twijfelingen: doch de Solskloep van den ^{deugdzaam} geboren
kan zeer verwakk zijn: De verscheydenheid is groot: die Kennisken van
ware vroomheid, in de aandoeningen verlangten en beooging
gen beritten, welke eigen zijn aan God's Kinderen, behoeven
Zich niet te verontwisten zoo zij niet het nieuw weten aanvaardigen.
Sommigen meenen dat wedergeboorte alle Zondige gedachten
en gewaone wordingen verband endat ze geen meeste hebben
van de bedorvenheden des harten: Inde eerste afening van
geloven liefe Zou men ook lyt zoo verdeelen. Bij ontwikkeling
van den Styd tusken Vleesch en gyst worden vele keer ontmoet
dij: Doch wedergeboorte verriem hier ten deele en het leven
des leuens is niet geheel weygenamen en blyft strijden: hier is het
het leuens veest strijd: de wortel des leuens lyt diep, heeft zich ruut
gestrekt over ziel en lycheem: uitgestrokte Kennis des leuens is
eigen aan wasdom in geneade.

6 De eigenclonmelijke Kennisken van dit nieuwe leven zijn
Zoo onderscheide, van het natuurlyke aard Scheppende leven,
zoodat ze zeer smakelyk Zonden te Kennen zijn, Zoo het alre
vaak niet Zoo lyk was en es niet zulk een doverig mengsel
der tegenovergestelde natuur gevonden word. - Alleen de erust
de levenclijheid en duidelijkheid van dit leven Kan ons in eene
troostelyke zekerheid doen genieten. Al staren wij noe Zoo lang op
een donker staet des leuens, wij zullen hierdoor het duister geen
helderheid krigen: alleen in den weg, van eene levende deuf:
niny des geneade geveln, gelov, liefe & hope en ghewoone

5 De geboorte uit God is Kenbaar aan gelov en Kennis: Want ook
hier heeft het Woord God's gesproken Es lycht van duisternis
worden en deur lycht in den leuens, Eenis duisternis gebooren
moge iets hooren van Zijn maen en Sterten en die deur beelden voet
men: doch wat uut es een andere word gebooren Zoo Kan de vogel
geopen deur de voor de eerste maal aan schynen.

In heilichheid God's Ziet Hij in schonheid, de wet wordt benidelyk,
het in aan gelieve vol glans zoetheid en gepastheid teylyk de heilichheid
geestelykheid en barmhartigheid verheerlykende: Het Karakter van
Jeris wordt in Zyne overgave en leiven leeflyk en overgeen,
de leuens wordt hetelyk snood afschynlyk en verwextend. -
Ja zelfs de aardse dinger worden in een ander lycht gezien
want in Stroalt Han in de zelve tot God's wysheid maeyten

opweidheid, de aarde is nu vol van de heestlykheid des Weeren.
De Bybel is Hem nu een nieuw boek waaraan Hem licht en waarheid
toestruukt: de Prediking wordt Hem zoet dan honing en oerpuut een
reinigend in vloed op Hem ruit: Groot in stillingen en alle die Groot beeds
dragen zijn in zyn oog schatten en de heestlyken oerpuut: het is alles
nieuw voor Hem.

2) De Zonde baarde de Jammers, herte wanover in de hiel, verstand
rede en geweten zijn verdorven en ont broont; driften en begeestlykhe-
den hebben de tengels in handen, Stadije tweedracht prijnt de hiel
Het bestierend beginsel de liefde tot den Schepper ont breekt, en het
eigen ik zet op de troon en is het middenpunt van alle bewegingen
en aandoeeningen. - Obange verwarring! De nieuwe Schepping kan-
merkhet zich door de verhoging Gods op de troon des harten, het
geloof door de liefde werkende ont zegt aem het ik de troon: in
namate dese nieuwe beginselen in kracht toemenen, worden de
lage vleeschelyke zelfzuchtige verlangten met geestelyke verhoging,
en begint men gelat te zyn op de dingen die boven zijn, en men zoekt
om op aarde een ongerelikt Conscience te hebben op aarde, het
verlicht verstand te volgen, en alle gedachten en weteging
des harten te brengen onder de gehoorzaamheid des luangdieste brengen.

3) Dese wedergeboorte of nieuwe schepping kanmerkhet zich door een
nieuw geestelyk leven: die dood waren zyn leven gemaakt. - dit
bestaat in een zien kennen en smaken der geestelyke hemelsche
dingen, en in heilige verlangten, aandoeeningen en oymner-
ken. - Hy handelt uet nieuwe beginselen: Geestelyk dingedie
drijft uet in een hemelsch licht hebben een bestierende instoe
op zyn doen en laten, zoedat in zyn liefde en haet, ~~breugt~~ en
dorstheid een grote ommekeerij plaats vindt. - Dese geestelyke
beginselen moeten geved worden gedurig door de bescharwing
der waarheid: doordien Geest welke het eenmaal in plante door
het woord, moet het ook op de zelve manier ondeluider worden; door
in de waarheid te leven leeft men tocht in Christus: en de liefde
wordt er de drijfveer tot gehoorzaamheid: in blyde dankbare
gehoorzaamheid tocht bestaat dat nieuwe leven, twelk hoerces
het hiel klein is van kracht, zoedat het tocht in natuut met het
hemel leven hier boven een: daer het licht de kleinis volmaakt
ende werkrzaamheden en geuegenheden. Zuiser tijt daer wort
dat leven volmaakt geweten. Dit leven stest niet: Het begint
op Groot beloften, die het began taal te vleienden: Het is in Christus
by God bewaard.

4) Hoe hebben wij in t gelijst deder waarheden te verkeeren?
Zis wij dese leev st keynen, hoerces betaamt te ons dan
te verdederen en afhankelijc van God te doen verkeeren?!!
1) Hoe dwaas en bluis is het op iusterlyke vorm van Groot dienst
of met een ledelyke verbetering in eigen konachten te weeren?

te zijn: daar niets dan een nieuw hart gevorderd wordt, een hart waarin geschapen ~~wordt~~ lust en hefte tot ghewozenheid.

111) Zoudt u wij ons niet voorby gaande hartsnigingen, die u te verdeden stellen, daar de nieuwe Scheppling thysen week verordentstelt? - waar schuilt het ons niet tegen het laudop steenachtige plaats?

1111) Zoudt u wij die nieuwe Scheppling verdeden stellen Zoudt u goedt werken, kundes lust verlangen en vromacht naer en in de ontkienlyke dingen?

15.) Is dere leev niet ter billijking van het onverschillig laten vlot ten vanorde eedwige belangen? - Wie kan de onverschilligheid ontrent zijn makel onstrafbaar stellen? Doch mag men niet antwoorden, wat kan eens mensch in die Godd: Scheppling verlijten? Zal de moorman syn huid en de lippen en syn vlekken veranderen? En syn personen welke in hunne schatting geen nieuw hart behevven, en zijn afkeering van de Godd: dingen: zij willen niets doen om te geraken tot de levende geestelike beleving, die de hater, zij willen niets doen: - maar daarvan zelfs niet moeten ze hoopeloos aan zich kelven gelaten worden, ofskoon ook alleen eene nieuwe Scheppling Godt ze verdeden kan. -

Seeaerds Ouder vriendly mogen ze niet loslaten, maar onderwijs gebed en doof voorbeeld ze roekten te brengen, tot beleving van hun bederf en de noodtekelijchheid van een nieuw hart; Deyene welke noch leden, noch bidden, noch hooren etc willen moeten in zondeheid voorwerpen syn van medelyden, en bearbeiding syn, om te tot een gevoel van hunne hooploosze staat te brengen. -

Eene ander soort syn de zulken die de behoefte aan een nieuw hart hebben, en zelfs begeeren. Ofskoon hier ellen, de en snelle gerie wordt, de zulken syn keerp gevende voorwerpen: Groot geest overtuiging hier van de noodtekelijchheid van een nieuw hart en geeft ze verlangen, t welk zij veen natuur niet belevten. - ofskoon het verlangen niet een nieuw hart is nochtans is het een bewijs dat god dan niet aenblich zalven lant; en kan een koop gekoester worden, dat god een goed werk begon: waarin Hij door zijn geest den mensch beweet om dan te doen roeken, zijne zaligheid en te met vreden en beven dit te werken: wie den genen die het werk des geestes hier eindelijk in ste van met vreden en beven syn zelfs zaligheid metter werken. - Wie daarvan zal zich niet belev dat alleen eene nieuwe Scheppling Godt ons verdeden kan, syn onverschillig medelzitten kunnen billijken: Die werking der geestelike van godt almagt te ontdekken te verwaaslozen: en in wer-

Kelovskheid neder te kicken; tegen beide verwoestende angst-
gende dwalingen. -

Wat hebben dan ij te doen die wettelyk een nieuw hart begeeren,
als David te gaem tot God: Schept mij een Teruheart O God; en ver-
nieuw in het binnenste van mij een Wastentjeest. -
Het is een nieuwe Schepping door den H. G. een ander Lien
leefte tot heilyheid.

Wat te vragen een God, is op Zyn bevel, wy hebben niet te vragen
in eigen naam of eigen verdiensten.

met Zonden afhang Relijg gebruik van de middelen. -